

Leerkrachtvragenlijst Burgerschap n.a.v. leerlijn SLRO

Inhoud

Leerkrachtvragenlijst groep 1-2.....	2
Leerkrachtvragenlijst groep 3-4.....	4
Leerkrachtvragenlijst groep 5-6.....	7
Leerkrachtvragenlijst groep 7-8.....	11

Om de stellingen zo beknopt mogelijk te houden, is er in de vragenlijsten voor gekozen om standaard 'hij' te gebruiken wanneer naar de leerling verwezen wordt. In plaats hiervan kan uiteraard het voornaamwoord gelezen worden dat op de leerling van toepassing is.

Leerkrachtvragenlijst groep 1-2

Samen	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (zichtbaar in mouseover) bij kennis en attituden (omdat die met een verkortvraag worden bevraagd)
<i>Kennis</i>	1. De leerling weet dat het fijn is om contact te hebben met een ander.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling weet dat hij een ander kan helpen, bijvoorbeeld vanuit de Bijbelverhalen. De leerling weet dat het fijn is om met vriendjes of vriendinnetjes te spelen.
<i>Vaardigheden</i>	2. De leerling kan de ander helpen met kleine taken/klusjes (met aansporing van de leerkracht). 3. De leerling kan contact leggen met andere kinderen.	
<i>Attituden</i>	4. De leerling wil contact maken met een ander.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling wil de ander helpen met kleine taken. De leerling wil contact leggen met een ander kind.

Verschillen	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	5. De leerling weet dat alle kinderen gelijkwaardig zijn aan elkaar.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling weet dat de kinderen in zijn klas gelijk zijn aan elkaar, ook als zij van elkaar verschillen. De leerling weet dat God elk mens anders heeft geschapen. De leerling weet dat alle kinderen gelijk zijn aan elkaar.
<i>Vaardigheden</i>	6. De leerling kan verschillen herkennen die hij ziet tussen hem en zijn klasgenoten. 7. De leerling kan met iedereen gelijk omgaan. 8. De leerling luistert naar de juf/meester en naar andere kinderen.	
<i>Attituden</i>	9. De leerling wil rekening houden met de verschillen tussen hem en de ander.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling wil goed omgaan met de verschillen tussen hem en de ander. De leerling wil, als hij speelt met iemand, samen iets bedenken waar ze het allebei mee eens zijn.

Schepping	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	10. De leerling weet dat het belangrijk is om netjes met de schepping om te gaan.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling weet dat God alles goed heeft geschapen. De leerling weet dat het belangrijk is om netjes met de natuur om te gaan. De leerling weet dat afval de natuur vervuult. De leerling weet dat afval scheiden bijdraagt aan het zorgen voor Gods schepping. De leerling weet dat water belangrijk is om van te leven.
<i>Vaardigheden</i>	11. De leerling kan zuinig omgaan met de natuur bij hem in de buurt. 12. De leerling kan afval scheiden. 13. De leerling kan zuinig omgaan met drinkwater.	
<i>Attituden</i>	14. De leerling wil netjes met de schepping omgaan.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling wil netjes omgaan met de natuur bij hem in de buurt. De leerling wil afval scheiden. De leerling wil zuinig omgaan met drinkwater.

Digitaal	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	15. De leerling weet hoe hij media mag gebruiken.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling weet dat er een limiet is aan zijn schermtijd.</i> • <i>De leerling weet wanneer een film of game niet past bij de Bijbel.</i>
<i>Vaardigheden</i>	16. De leerling kan benoemen dat er een limiet is aan zijn schermtijd. 17. De leerling kan benoemen welke onderdelen van een film, app of game niet passen bij de Bijbel.	
<i>Attituden</i>	18. De leerling wil ook andere dingen doen dan met media bezig zijn.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling wil naast schermtijd ook ontspannen door middel van bijvoorbeeld (prenten)boeken, spelletjes of creatief bezig zijn.</i>

Democratie	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	19. De leerling weet dat er regels en afspraken zijn waar hij zich aan moet houden.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling kent de regels in de klas.</i> • <i>De leerling weet dat regels en afspraken voor iedereen gelden.</i> • <i>De leerling weet dat regels helpen om samen te kunnen spelen en werken.</i> • <i>De leerling kent de gespreksregels (luisteren en de ander uit laten praten).</i>
<i>Vaardigheden</i>	20. De leerling kan zich houden aan de regels. 21. De leerling kan regels bedenken om samen fijn te kunnen spelen en werken. 22. De leerling kan luisteren naar de ander. 23. De leerling kan de ander uit laten praten.	
<i>Attituden</i>	24. De leerling wil zich houden aan regels en afspraken.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling wil zich houden aan de regels.</i> • <i>De leerling wil in gesprek gaan over de regels van het spelen en werken.</i> • <i>De leerling wil naar de ander luisteren.</i> • <i>De leerling wil de ander uit laten praten.</i>

Wereld	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	25. De leerling weet dat mensen in verschillende situaties leven.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling weet dat andere landen andere gewoontes hebben.</i> • <i>De leerling weet dat er in Nederland mensen wonen die uit een ander land komen.</i> • <i>De leerling weet dat er arme mensen zijn, in Nederland en in andere landen.</i> • <i>De leerling weet dat geld geven aan de ander hoort bij een christelijk leven.</i>
<i>Vaardigheden</i>	26. De leerling kan verschillende dagelijkse gewoonten uit verschillende landen benoemen. 27. De leerling kan verschillende dagelijkse gewoonten uitvoeren, zoals begroeten, afscheid nemen en netjes eten. 28. De leerling kan het nut van zending benoemen.	
<i>Attituden</i>	29. De leerling wil zorgdragen voor de ander.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling wil respect hebben voor andere mensen met andere gewoonten.</i> • <i>De leerling wil zorgen voor arme mensen.</i>

Leerkrachtvragenlijst groep 3-4

Samen	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (zichtbaar in mouseover) bij kennis en attituden
<i>Kennis</i>	1. De leerling weet hoe je vriendelijk met anderen omgaat.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling weet hoe hij met iemand anders (vreedzaam) samenleeft, bijvoorbeeld uit de Bijbelverhalen. De leerling weet dat er problemen en ruzies zijn in de wereld. De leerling weet dat we leven in een gebroken (zondige) wereld, waar het niet altijd gaat zoals God het heeft bedoeld. De leerling herkent buitensluiten en hij weet dat buitensluiten pijnlijk/niet leuk is. De leerling herkent oneerlijke situaties.
<i>Vaardigheden</i>	2. De leerling kan kleine ruzies oplossen. 3. De leerling kan luisteren naar klasgenoten en kan empathie tonen. 4. De leerling kan begrijpen wat de ander bedoelt als hij naar de ander luistert. 5. De leerling kan opkomen voor kinderen die worden buitengesloten. 6. De leerling kan zijn mening geven wanneer hij iets ziet wat oneerlijk is.	
<i>Attituden</i>	7. De leerling wil vriendelijk omgaan met een ander.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling wil de ander begrijpen door naar de ander te luisteren. De leerling wil ruzies oplossen (met hulp van een volwassene). De leerling wil ervoor zorgen dat pesten/buitensluiten stopt. De leerling wil er iets van zeggen wanneer hij iets ziet wat oneerlijk is.

Verschillen	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	8. De leerling weet dat alle kinderen gelijkwaardig zijn aan elkaar.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kent overeenkomsten en verschillen in thuissituaties van klasgenoten. De leerling weet dat elk kind gelijk is, ook al zijn er verschillen.
<i>Vaardigheden</i>	9. De leerling kan iedereen gelijk behandelen, ook als de ander thuis anders leeft dan hij. 10. De leerling kan zijn mening geven over verschillen bij mensen/gezinnen thuis. 11. De leerling kan uitleggen wat de Bijbel zegt over verschillen bij anderen thuis. 12. De leerling kan zijn mening geven over verschillen in zijn omgeving. 13. De leerling kan uitleggen wat de Bijbel zegt over verschillen die hij in zijn omgeving ziet.	
<i>Attituden</i>	14. De leerling wil verschillen bij de ander erkennen.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling wil goed omgaan met de verschillende thuissituaties bij hemzelf en bij de ander. De leerling wil verschillen tussen hem en anderen accepteren. De leerling wil verschillen die hij opmerkt vergelijken met de Bijbel. De leerling wil de ander niet veroordelen of boven de ander gaan staan.

Schepping	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
Kennis	15. De leerling weet dat niet iedereen netjes omgaat met de schepping.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling weet waarom een kringloopwinkel goed is voor de schepping. De leerling weet hoe mensen de natuur vervuilen en dat dit niet goed is voor de schepping.
Vaardigheden	16. De leerling kan vertellen waarom het goed is om gebruikte/tweedehands spullen te kopen. 17. De leerling houdt de schepping schoon door afval op te ruimen.	
Attituden	18. De leerling wil duurzaam handelen.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling wil tweedehands spullen kopen om verspilling tegen te gaan. De leerling wil meehelpen om zijn buurt schoon te houden.

Digitaal	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
Kennis	19. De leerling weet of hij verantwoord omgaat met media.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling weet dat er een limiet is aan zijn schermtijd. De leerling weet het verschil tussen apps, games, filmpjes, websites en sociale media. De leerling weet of hij Bijbels verantwoord omgaat met games en films.
Vaardigheden	20. De leerling kan zich houden aan de tijd die hij op een scherm mag. 21. De leerling kan vertellen waarvoor verschillende media worden gebruikt. 22. De leerling kan vertellen wanneer een film of een game past bij de Bijbel.	
Attituden	23. De leerling wil erop letten dat zijn mediagebruik verantwoord is.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling wil letten op de tijd die hij digitaal besteedt. De leerling wil erop letten dat de filmpjes die hij kijkt passen bij de Bijbel. De leerling wil erop letten dat de games die hij speelt passen bij de Bijbel.

Democratie	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
Kennis	24. De leerling weet het verschil tussen een mening hebben en gehoorzaamheid.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling weet dat iedereen zijn mening mag delen in een groep. De leerling weet dat er regels en afspraken zijn (in de klas). De leerling weet, als hij samen met iemand speelt, dat ze niet altijd het spel kunnen doen wat hij leuk vindt. De leerling weet dat hij samen met anderen over regels moet praten. De leerling weet wat de Bijbel zegt over gehoorzaam zijn aan Nederlandse regels/wetten.
Vaardigheden	25. De leerling kan zijn mening delen in de klas of in een groepje. 26. De leerling kan de regels vertellen (thuis, op school etc.). 27. De leerling kan zich houden aan de regels (thuis, op school etc.). 28. De leerling kan in een groep stemmen wanneer zij het niet eens zijn. 29. De leerling kan begrijpen wat een ander voelt wanneer hij naar de ander luistert.	

	30. De leerling kan vanuit de Bijbel uitleggen waarom het belangrijk is om zich aan de Nederlandse wet te houden.	
<i>Attituden</i>	31. De leerling wil onderscheid maken tussen meningen en gehoorzaamheid.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling wil zijn mening delen in de klas of in een groepje.</i> • <i>De leerling wil zich houden aan de regels in zijn omgeving.</i> • <i>De leerling wil zich houden aan gemaakte afspraken.</i> • <i>De leerling wil anderen uit laten praten wanneer hij naar hen luistert.</i> • <i>De leerling wil zich aan de Nederlandse wet houden.</i>

Wereld	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	32. De leerling weet dat je verbonden met elkaar kunt zijn, ook al kom je uit een andere cultuur.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling weet dat in andere landen ook christenen wonen.</i> • <i>De leerling weet dat christenen worden vervolgd om hun geloof.</i> • <i>De leerling weet dat er in Nederland meerdere culturen zijn.</i> • <i>De leerling weet dat er in Nederland verschillende culturen naast elkaar leven.</i> • <i>De leerling kent enkele landen waar veel armoede is.</i> • <i>De leerling weet dat (mensen uit allerlei) landen aan elkaar verbonden zijn, bijvoorbeeld door vakanties, geloven en spellen.</i>
<i>Vaardigheden</i>	<p>33. De leerling kan vertellen dat er overal op de wereld christenen zijn.</p> <p>34. De leerling kan voorbeelden noemen van christenvervolgning.</p> <p>35. De leerling kan verschillende culturen in Nederland benoemen en herkennen.</p> <p>36. De leerling kan verschillende oorzaken van armoede benoemen.</p> <p>37. De leerling kan voorbeelden geven van hoe zijn leven verbonden is met mensen in andere delen van de wereld.</p>	
<i>Attituden</i>	38. De leerling wil verbonden zijn met de ander.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling wil zich inzetten voor vervolgte christenen.</i> • <i>De leerling wil zich gedragen als christen in een veilig land.</i> • <i>De leerling wil zonder oordeel naar andere culturen kijken.</i> • <i>De leerling wil denkbeelden uit andere culturen vergelijken met zijn manier van denken.</i> • <i>De leerling wil opkomen voor mensen in armoede.</i> • <i>De leerling wil beseffen dat Nederland en andere delen van de wereld elkaar nodig hebben.</i>

Leerkrachtvragenlijst groep 5-6

Samen	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (zichtbaar in mouseover) bij kennis en attituden
<i>Kennis</i>	1. De leerling weet hoe hij voor de ander opkomt.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling weet hoe ruzies ontstaan. • De leerling weet hoe je voor elkaar opkomt. • De leerling weet hoe je ruzies oplost. • De leerling weet hoe hij iets voor de ander kan doen. • De leerling weet hoe hij trouw is in het onderhouden van een vriendschap. • De leerling herkent oneerlijke situaties in de samenleving.
<i>Vaardigheden</i>	2. De leerling kan ruzies in de klas oplossen, eventueel met hulp van de leerkracht. 3. De leerling kan spelletjes of opdrachten bedenken waarmee hij de ander kan helpen. 4. De leerling kan zijn mening geven over oneerlijke situaties in de Nederlandse geschiedenis. 5. De leerling kan zijn mening geven over oneerlijke situaties in de Nederlandse samenleving.	
<i>Attituden</i>	6. De leerling wil voor de ander opkomen.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling wil ruzies uitpraten en oplossen. • De leerling wil voor de ander zorgen. • De leerling wil nadenken over oneerlijke situaties in de Nederlandse samenleving. • De leerling wil praten over oneerlijke situaties in de Nederlandse samenleving.

Verschillen	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	7. De leerling weet dat verschillen ontstaan door geloof, cultuur en tradities.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kent overeenkomsten en verschillen uit de samenleving die ontstaan uit geloof, cultuur en tradities. • De leerling weet dat alle mensen gelijk zijn. • De leerling kent de verschillen tussen vriendschap en verliefdheid. • De leerling weet hoe God vriendschap, verliefdheid en huwelijk heeft bedoeld.
<i>Vaardigheden</i>	8. De leerling kan respectvol het gesprek aangaan met mensen die van hem verschillen. 9. De leerling kan respectvol luisteren naar de ander. 10. De leerling kan vertellen wat de Bijbel zegt over vriendschap. 11. De leerling kan vertellen wat de Bijbel zegt over verliefdheid. 12. De leerling kan vertellen wat de Bijbel zegt over het huwelijk. 13. De leerling kan respectvol zijn mening uiten over vriendschap, verliefdheid en huwelijk.	
<i>Attituden</i>	14. De leerling wil respectvol omgaan met de verschillen tussen hem en de ander.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling wil respectvol omgaan met verschillen tussen hem en de ander. • De leerling wil respectvol omgaan met alle mensen.

Schepping	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	15. De leerling weet dat een schone leefomgeving belangrijk is voor een gezond leven.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling weet dat schoon drinkwater van levensbelang is en waar het vandaan komt. • De leerling weet het verschil tussen recyclebaar afval en gewoon afval. • De leerling weet hoe een milieustraat werkt. • De leerling weet dat natuur en een schone leefomgeving belangrijk zijn om gezond te kunnen leven.
<i>Vaardigheden</i>	16. De leerling kan uitleggen waarom schoon drinkwater belangrijk is. 17. De leerling kan uitleggen hoe we ervoor kunnen zorgen dat er genoeg drinkwater blijft. 18. De leerling kan afval recyclen. 19. De leerling kan ervoor zorgen dat zijn omgeving schoon blijft.	
<i>Attituden</i>	20. De leerling wil zorgen voor een schone leefomgeving.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling wil de natuur niet vervuilen met afval. • De leerling wil afval recyclen. • De leerling wil ervoor zorgen dat hij minder afval gebruikt. • De leerling wil zorgen voor een schone en gezonde omgeving.

Digitaal	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	21. De leerling weet hoe hij op basis van de Bijbel omgaat met media.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling weet dat digitale media verslavend is en dat de leerling zich hierdoor slechter kan concentreren. • De leerling weet hoe hij omgaat met anderen op sociale media (netiquetteregels). • De leerling weet wat cyberpesten is. • De leerling weet hoe hij op basis van de Bijbel omgaat met sociale media, films en games. • De leerling weet dat er nepnieuws wordt verspreid op sociale media.
<i>Vaardigheden</i>	22. De leerling kan zijn digitale tijd benoemen. 23. De leerling kan vertellen wanneer gebruik van digitale middelen verslavend kan zijn. 24. De leerling kan zich op sociale media gedragen. 25. De leerling kan cyberpesten herkennen. 26. De leerling kan vertellen wanneer een film of game binnen de Bijbelse normen en waarden past. 27. De leerling kan vertellen hoe je betrouwbare informatie op het internet vindt. 28. De leerling kan nepnieuws herkennen.	
<i>Attituden</i>	29. De leerling wil kritisch zijn op zijn mediagebruik.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling wil kritisch naar zijn schermtijd kijken. • De leerling wil zich op sociale media netjes gedragen • De leerling wil zijn gebruik van sociale media naast de Bijbelse waarden leggen. • De leerling wil zijn gebruik van games en films naast de Bijbelse waarden leggen. • De leerling wil betrouwbare informatie gebruiken.

Democratie	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	<p>30. De leerling weet hoe democratie in zijn omgeving vorm krijgt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling weet dat iedereen zijn eigen mening heeft en die mag delen.</i> • <i>De leerling weet wat een democratische manier is om samen een beslissing te maken.</i> • <i>De leerling weet hoe de politiek in zijn gemeente is georganiseerd.</i> • <i>De leerling kent de woorden burgemeester, wethouder en college.</i> • <i>De leerling weet dat er in zijn woonplaats verschillende regels zijn.</i> • <i>De leerling weet dat regels van de overheid voor iedereen gelden.</i>
<i>Vaardigheden</i>	<p>31. De leerling kan zijn mening over een nieuwsonderwerp delen in de groep.</p> <p>32. De leerling kan binnen de groep een stemming organiseren om samen tot een beslissing te komen.</p> <p>33. De leerling kan vertellen waarom de politiek in de gemeente belangrijk is.</p> <p>34. De leerling kan vertellen waar hij lokale politiek terug kan zien in zijn omgeving.</p> <p>35. De leerling kan zich in het openbaar aan de regels houden.</p> <p>36. De leerling kan vertellen waarom het belangrijk is om je in het openbaar aan regels te houden.</p> <p>37. De leerling kan uitleggen waarom en hoe hij zich niet aan de regels houdt.</p> <p>38. De leerling kan zich aan de wet houden (waarbij hij de Bijbel als gezaghebbend ziet), ook als hij het niet met de wet eens is of het nut van de wet niet inziet.</p>	
<i>Attituden</i>	<p>39. De leerling wil democratisch handelen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling wil zijn mening over nieuwsonderwerpen delen in de klas of een klein groepje.</i> • <i>De leerling wil op een democratische manier afspraken maken met de groep.</i> • <i>De leerling wil zich houden aan op een democratische manier gemaakte afspraken.</i> • <i>De leerling wil in de toekomst gaan stemmen bij verkiezingen.</i> • <i>De leerling wil het gesprek aangaan over politiek.</i> • <i>De leerling wil rekening houden met anderen door zich aan regels en afspraken te houden.</i> • <i>De leerling wil zich aan de wet houden, ook als de leerling hier het nut niet van inziet.</i>

Wereld	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	<p>40. De leerling weet van wereldwijde organisaties, religies en producten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling weet verschillende voorbeelden van christelijke kerken in verschillende culturen.</i> • <i>De leerling kent en weet wat zendings- en ontwikkelingsorganisaties doen.</i> • <i>De leerling weet dat veel spullen uit andere landen komen en de leerling weet hoe deze spullen worden gemaakt.</i> • <i>De leerling weet wat de islam is en kent de tradities/gewoontes van de islam.</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling weet hoe Fairtrade producten bijdragen aan een eerlijke economie.</i>
<i>Vaardigheden</i>	<p>41. De leerling kan een bijdrage leveren aan hulp voor christenen in andere delen van de wereld.</p> <p>42. De leerling kan uitleggen wat zendingsorganisaties doen en waarom hun werk belangrijk is.</p> <p>43. De leerling kan vertellen waar zijn kleding en speelgoed worden gemaakt en wat voor problemen dit geeft voor de landen waar deze spullen vandaan komen.</p> <p>44. De leerling kan korte- en langetermijnoplossingen bedenken voor uitbuiting in arme landen.</p> <p>45. De leerling kan de verschillen en overeenkomsten tussen het christendom en de islam uitleggen vanuit Bijbels perspectief.</p> <p>46. De leerling kan Fairtrade producten herkennen en uitleggen waarom deze producten belangrijk zijn.</p>	
<i>Attituden</i>	<p>47. De leerling wil zich inzetten voor anderen op de wereld.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling wil zich inzetten voor christenen in andere landen.</i> • <i>De leerling wil andere of minder spullen kopen omdat de leerling weet waar zijn spullen gemaakt worden.</i> • <i>De leerling wil meedenken over oplossingen in gebieden waar armoede is.</i> • <i>De leerling wil onderzoek doen naar overeenkomsten en verschillen tussen het christendom en de islam.</i> • <i>De leerling wil nadenken over de omstandigheden waarin een product is gemaakt, voordat de leerling iets koopt.</i>

Leerkrachtvragenlijst groep 7-8

Samen	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (zichtbaar in mouseover) bij kennis en attituden
Kennis	1. De leerling weet hoe hij respectvol met de ander omgaat.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling weet uit de geschiedenis dat mensen elkaar buitensloten. De leerling weet dat mensen in Nederland elkaar buitensluiten. De leerling weet dat mensen over de hele wereld elkaar buitensluiten. De leerling weet hoe je ruzies op een rustige manier oplost. De leerling herkent wanneer iemand anders hulp nodig heeft en weet dat dit bij naastenliefde hoort.
Vaardigheden	2. De leerling kan opkomen voor mensen die buitengesloten worden. 3. De leerling kan oplossingen bedenken voor oneerlijke situaties. 4. De leerling kan op een rustige manier zelfstandig ruzies oplossen. 5. De leerling kan iemand uit de klas bij de groep betrekken, zonder hiervoor iets terug te verwachten.	
Attituden	6. De leerling wil respectvol met de ander omgaan.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling wil opkomen voor mensen die buitengesloten worden. De leerling wil met anderen nadenken over hoe oneerlijke situaties opgelost kunnen worden. De leerling wil naar andere kinderen luisteren, om samen problemen op te lossen. De leerling wil iets doen voor iemand, zonder hiervoor iets terug te verwachten.

Verschillen	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
Kennis	7. De leerling weet van verschillen in de (Nederlandse) samenleving.	<ul style="list-style-type: none"> De leerling kent de belangrijkste verschillen tussen verschillende geloven, culturen en tradities in Nederland, en de leerling weet wat de Bijbel daarover zegt. De leerling kent de verschillende vormen van samenleven in Nederland, en de leerling weet wat de Nederlandse wet en de Bijbel daarover zegt. De leerling kent de verschillende vormen van genderidentiteit en de leerling weet wat daarover in de wet staat en wat de Bijbel daarover zegt.
Vaardigheden	8. De leerling kan verschillen die hij in de samenleving ziet uitleggen vanuit de Bijbel. 9. De leerling kan zijn mening geven over verschillen die hij ziet in de samenleving. 10. De leerling kan respectvol omgaan met anderen die van hem verschillen wat betreft cultuur, geloof of tradities. 11. De leerling kan zijn mening over verschillende vormen van samenwonen respectvol geven. 12. De leerling kan op een respectvolle manier uitleggen wat de Bijbel zegt over verschillende vormen van samenwonen.	

	<p>13. De leerling kan zijn mening over verschillende genderidentiteiten respectvol geven.</p> <p>14. De leerling kan respectvol vertellen wat de Bijbel zegt over verschillende genderidentiteiten.</p>	
<i>Attituden</i>	<p>15. De leerling wil ieder mens als gelijke erkennen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling wil ieder mens als persoon gelijkwaardig behandelen.</i> • <i>De leerling wil verschillen in de samenleving aanvaarden.</i> • <i>De leerling wil respectvol omgaan met mensen die van hem verschillen.</i> • <i>De leerling wil respectvol omgaan met verschillende manieren van samenwonen.</i> • <i>De leerling wil mensen met een andere genderidentiteit respecteren en accepteren als naasten.</i>

Schepping	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	<p>16. De leerling weet van problemen en oplossingen die er zijn rondom milieuvraagstukken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling weet wat rentmeesterschap is en dat we de aarde van God 'te leen' hebben.</i> • <i>De leerling weet wat fossiele brandstoffen zijn en wat hiervan de voor- en nadelen zijn.</i> • <i>De leerling weet welke regels de Nederlandse overheid treft om energie te besparen en duurzame energie te gebruiken.</i> • <i>De leerling weet wat de ecologische voetafdruk is.</i> • <i>De leerling weet wat CO₂ is en dat O₂ belangrijk is voor ons leven.</i> • <i>De leerling kent de oorzaken van het broeikaseffect en de maatregelen om dit te kunnen remmen of stoppen.</i>
<i>Vaardigheden</i>	<p>17. De leerling kan uitleggen hoe rentmeesterschap zichtbaar is in deze wereld.</p> <p>18. De leerling kan keuzes maken om energie te besparen.</p> <p>19. De leerling kan een gesprek voeren over hoe mensen ervoor kunnen zorgen dat ze het milieu minder vervuilen.</p> <p>20. De leerling kan milieuvuilers in zijn omgeving herkennen.</p> <p>21. De leerling kan vertellen wat de gevolgen zijn van milieuvuiling.</p> <p>22. De leerling kan een gesprek voeren over het belang van zorgvuldig omgaan met de schepping.</p>	
<i>Attituden</i>	<p>23. De leerling wil kritisch nadenken over hoe hij als christen met de schepping omgaat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling wil als rentmeester verantwoordelijkheid nemen voor de schepping.</i> • <i>De leerling wil verantwoordelijk met energie omgaan.</i> • <i>De leerling wil nadenken over zijn ecologische voetafdruk.</i> • <i>De leerling wil nadenken over hoe hij zijn ecologische voetafdruk kan verkleinen.</i> • <i>De leerling wil nadenken over de risico's van CO₂-uitstoot.</i> • <i>De leerling wil verantwoordelijkheid nemen voor zijn uitstoot van CO₂.</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • De leerling wil nadenken over het broeikas-effect. • De leerling wil gesprekken voeren over het broeikas-effect.
--	--	---

Digitaal	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
Kennis	24. De leerling weet wat de risico's en voordelen zijn van sociale media.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling weet dat sociale media verslavend is. • De leerling kent de voordelen en gevaren van het delen van informatie op sociale media. • De leerling weet wat intieme media zijn en de leerling weet de risico's van het plaatsen van foto's op sociale media. • De leerling weet wat groepsdruk is bij sociale media. • De leerling weet welke verantwoordelijkheid hij heeft bij digitaal pesten.
Vaardigheden	25. De leerling kan manieren bedenken om zijn mediatijd te beperken. 26. De leerling kan vertellen wat hij wel en niet digitaal moet delen. 27. De leerling kan benoemen wanneer er sprake is van intieme media. 28. De leerling kan zich betrouwbaar presenteren op digitale media. 29. De leerling kan ingrijpen wanneer iemand digitaal gepest wordt. 30. De leerling kan vertellen welke keuzes hij maakt op het internet. 31. De leerling kan vertellen hoe zijn internetkeuzes passen bij de Bijbel.	
Attituden	32. De leerling wil media gebruiken op een verantwoordelijke manier.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling wil kritisch naar zijn digitale tijd kijken. • De leerling wil keuzes maken over wat hij deelt op internet. • De leerling wil zich betrouwbaar presenteren op sociale media. • De leerling wil voor anderen opkomen wanneer er sprake is van cyberpesten. • De leerling wil verantwoordelijkheid nemen voor zijn digitale gedrag. • De leerling wil zijn digitale gedrag toetsen aan de Bijbel.

Democratie	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
Kennis	33. De leerling kent de werking van de Nederlandse democratie.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling weet hoe het Nederlandse kiesstelsel werkt. • De leerling weet hoe volksvertegenwoordiging, regering, wetgeving en rechtspraak vorm krijgen en functioneren. • De leerling kent de hoofdstromen van de verschillende politieke visies op de samenleving. • De leerling weet wat de Bijbel zegt over de overheid en de consequenties hiervan. • De leerling weet wat het gelijkheidsbeginsel is.

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling weet wat de Bijbel zegt over 'vrijheid' en 'gelijkheid'.</i>
<i>Vaardigheden</i>	<p>34. De leerling kan een kleine verkiezing organiseren.</p> <p>35. De leerling kan de voor- en nadelen van het Nederlandse kiesstelsel benoemen.</p> <p>36. De leerling kan de verschillende hoofdstromen van de politieke partijen uitleggen.</p> <p>37. De leerling kan uitleggen hoe de Bijbel over de overheid spreekt en wat voor invloed de overheid heeft op het samenleven.</p> <p>38. De leerling kan vertellen waarom gelijkheid belangrijk is.</p> <p>39. De leerling kan voorbeelden geven van schending van rechten in de wereld.</p> <p>40. De leerling kan vertellen hoe de Bijbel omgaat met 'vrijheid' en 'gelijkheid'.</p>	
<i>Attituden</i>	<p>41. De leerling wil nadenken over zijn plaats in de Nederlandse democratie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling wil (in de toekomst) actief bezig zijn met politiek door te gaan stemmen.</i> • <i>De leerling wil in de toekomst het gesprek aangaan over de politiek.</i> • <i>De leerling wil zijn eigen manier van denken vergelijken met verschillende politieke manieren van denken.</i> • <i>De leerling wil de wetten van de overheid opvolgen, waarbij de leerling de Bijbel als gezaghebbend ziet.</i> • <i>De leerling wil de vrijheden en rechten van anderen beschermen, in lijn met de Bijbel.</i>

Wereld	Stellingen/vragen	Aanvullende ontwikkelpunten (in mouseover)
<i>Kennis</i>	<p>42. De leerling weet verschillende manieren waarop landen en hun inwoners met elkaar omgaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling weet dat hij met buitenlandse talen met andere mensen in contact kan komen.</i> • <i>De leerling weet dat economieën niet zonder elkaar kunnen.</i> • <i>De leerling weet dat Nederland koloniën had en dat daar slavernij was.</i> • <i>De leerling kent de verschillende meningen (die er waren) over slavernij.</i> • <i>De leerling weet dat de meeste christenen buiten Europa wonen.</i> • <i>De leerling kent een paar landen waar christenvervolgung plaats vindt.</i> • <i>De leerling weet dat landen samenwerken in organisaties, zoals de EU en NAVO.</i> • <i>De leerling kent andere wereldgodsdiensten en de gewoontes van deze godsdiensten.</i>
<i>Vaardigheden</i>	<p>43. De leerling kan zich in het Engels voorstellen.</p> <p>44. De leerling kan in het Engels vertellen over het christen zijn.</p> <p>45. De leerling kan uitleggen hoe de Nederlandse economie verbonden is aan de economie van andere landen.</p> <p>46. De leerling kan in een gesprek uitleggen hoe veiligheid en milieu ook buiten Nederland belangrijk zijn.</p>	

	<p>47. De leerling kan vertellen over de koloniale geschiedenis van Nederland door een historische bril.</p> <p>48. De leerling kan vertellen over de koloniale geschiedenis van Nederland door een Bijbelse bril.</p> <p>49. De leerling kan een bijdrage leveren aan het ondersteunen van vervolgte christenen.</p> <p>50. De leerling kan uitleggen wat internationale verbanden als EU en NAVO doen.</p> <p>51. De leerling kan een gesprek voeren over de voor- en nadelen van internationale verbanden als EU en NAVO.</p> <p>52. De leerling kan uitleggen wat de overeenkomsten en verschillen zijn tussen het boeddhisme, hindoeïsme en het christendom, en deze verschillen vanuit de Bijbel bekijken.</p>	
<p><i>Attituden</i></p>	<p>53. De leerling wil met verantwoordelijkheid en met naastenliefde handelen naar maatschappelijke thema's.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>De leerling wil positief/ met een open blik naar andere culturen kijken.</i> • <i>De leerling wil nadenken over de voor- en nadelen van de economische verbondenheid van alle landen.</i> • <i>De leerling wil kritisch nadenken over het (koloniale) verleden van Nederland.</i> • <i>De leerling wil zich inspannen voor vervolgte christenen.</i> • <i>De leerling wil nadenken over de rol van Nederland in internationale samenwerking tussen landen.</i> • <i>De leerling wil op een respectvolle manier zijn eigen overtuiging uitleggen aan mensen die een ander geloof hebben dan hij.</i>